

KOMPETENCE

Vymezení pojmů kompetence, dovednosti,
činnosti, strategie

Kompetence, dovednosti, aktivity, strategie

„Užívání jazyka, včetně učení se jazyku, představuje úkony prováděné lidmi, kteří si jako jednotlivci a jako členové společnosti rozvíjejí rejstřík kompetencí, a to jak **kompetencí obecných**, tak obzvláště **komunikativních jazykových kompetencí**. Užívají kompetence, které mají k dispozici v různých kontextech a za různých podmínek a omezení, aby se zapojili do **jazykových činností** obsahujících **jazykové procesy**, jejichž cílem je vytvářet či přijímat texty vztažené k tématům v určitých **oblastech užívání jazyka**, a přitom aktivizují ty **strategie**, které se zdají nejvhodnější pro úspěšné provedení úloh. Monitorování těchto úkonů účastníky procesu vede k posílení nebo posměnění jejich kompetencí.“

(SERR, p.9)

Kompetence, dovednosti, aktivity, strategie

- **Kompetence** jsou souhrnem znalostí, dovedností a vlastností, které jedinci umožňují provádět určité úkony.
- **Obecné kompetence** jsou ty, které nejsou specificky jazykové, ale kterých se využívá při nejrůznějších úkonech, včetně jazykových činností
- **Komunikativní jazyková kompetence** jsou ty, které člověku umožňují jednat s využitím specificky jazykových prostředků.
 - lingvistická/sociolingvistická/pragmatická KJK (dle SERR)
- **Jazykové činnosti:** recepce, produkce, interakce, zprostředkování (mediace)
- **Oblasti užívání jazyka:** veřejná / pracovní / vzdělávací

Kompetence, dovednost, činnosti, strategie

- kompetence: „soubor schopností a dovedností k vykonání určité činnosti“
- dovednost: „habilita, zručnost“ (dílčí jev)

Za kompetence tradičně označováno:

- 1) poslech s porozuměním
- 2) čtení s porozuměním
- 3) písemný projev
- 4) ústní projev
- později: 5) ústní interakce

V současné didaktice cizích jazyků došlo k přehodnocení slova „kompetence“ = body 1)-5) jsou označovány jako:

a) komunikativní dovednosti
= jazykové cíle cizojazyčného vyučování (Choděra 1999:46ff)

b) jazykové činnosti a strategie (*Společný evropský referenční rámec*)

Řečové dovednosti/dovednosti řečové činnosti

	RECEPTIVNÍ	PRODUKTIVNÍ	MEDIAČNÍ
V KÓDU MLUVENÉM	POSLECH	ÚSTNÍ VYJADŘOVÁNÍ (SAMOSTATNÉ/INTERAKCE)	TLUMOČENÍ
V KÓDU PSANÉM	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM (TICHÉ)	PSANÍ (SAMOSTATNÉ, INTERAKCE)	PŘEKLAD

Kompetence podle SERR

A. OBECNÉ KOMPETENCE

1. Deklarativní znalosti (*savoir*)

1.1. Znalosti okolního světa

1.2. Sociokulturní znalosti

2. Dovednosti a praktické znalosti (*know-how, savoir-faire*)

2.1. Praktické dovednosti a praktické znalosti

2.2. Interkulturní dovednosti a praktické znalosti

3. Existenciální kompetence

4. Schopnosti učit se (*savoir-apprendre*)

4.1. Obecné fonetické povědomí a dovednosti

4.2. Studijní dovednosti

4.3. Heuristické dovednosti

Kompetence podle SERR

B. LINGVISTICKÉ KOMPETENCE

1. Lingvistické kompetence

1.1. Lexikální kompetence

1.2. Gramatická kompetence

1.3. Sémantická kompetence

1.4. Fonologická kompetence

1.5. Ortografická kompetence

1.6. Ortoepická kompetence („spisovná výslovnost“)

2. Sociolingvistické kompetence

3. Pragmatické kompetence